

Del 2 Öppna delen**§ 24 Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU
(Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga)**

- Svar på remiss

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

- Lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendet: Föreligger förvaltningens tjänstutlåtande,
dnr 1.5.1./418-2015.

Betänkandet ”Barn och ungas rätt vid tvångsvård” fokus är att stärka barnrättsperspektivet inom tvångsvården.

Förvaltningen stödjer de förslag som betänkandet lägger fram och instämmer i att barnrättsperspektivet behöver stärkas vilket strukturerat tvärprofessionellt samarbete, kunskapsutveckling, samarbete med föräldrar och ett tätare samarbete med nyckelaktörer möjliggör.

Förvaltningen vill dock lyfta fram att insatserna enligt 22 § LVU är problematiska att tillämpa och bör slopas eftersom de inte uppfyller den tilltänkta funktionen.

Förvaltningen bedömer inte heller att ett framgångsrikt samarbete med föräldrarna kan uppnås om barn under 15 år beviljas insatsen kontaktperson utan vårdnadshavarens samtycke och barn över 16 år en placering som vårdnadshavaren inte samtycker till.

Förslag till beslut: Vice ordföranden Jan Jönsson (FP) anmäler för Folkpartiet och Kristdemokraterna, som sitt ersättaryttrande, ett förslag till beslut enligt bilaga 1. Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Moderaterna att Moderaterna ansluter till Folkpartiets och Kristdemokraternas (som sitt ersättaryttrande) förslag till beslut enligt bilaga 1.

Beslutsgång: Ordföranden Lorena Delgado (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut. Ordföranden Lorena Delgado (V) hör att det finns två förslag till beslut, förvaltningens förslag till beslut och Folkpartiets och Kristdemokraternas

(som sitt ersättaryttrande) förslag till beslut enligt bilaga 1, och ställer dessa emot varandra. Ordföranden Lorena Delgado (V) hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande: Ordföranden Lorena Delgado (V) anmäler för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 2. Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Moderaterna ett särskilt uttalande enligt bilaga 3.

Reservation från ledamoten Elisabeth Johnson (M) för Moderaterna, vice ordföranden Jan Jönsson (FP) för Folkpartiet och ersättaren Thomas Flank (KD) för Kristdemokraterna som sitt ersättaryttrade.

Bilaga 1: Förslag till beslut, Folkpartiet och
Kristdemokraterna som sitt ersättaryttrande

Skärholmens stadsdelsnämnd 2015-09-24**Ärende:****Barns och ungas rätt vid tvångsvård.****Förslag till ny LVU**

Jan Jönsson, vice ordförande m.fl (FP)
Thomas Flank, ersättare (KD)

Förslag till beslut:

1. Att stadsdelsnämnden som svar på remissen anför följande:

Folkpartiet välkomnar att LVU-lagstiftningen ses över. Särskilt viktigt är ansatsen att försöka skriva lagen så att barn och unga själva ska kunna förstå vilka regler som gäller, vilka rättigheter de har och vad de kan förvänta sig av insatserna. Viktigt är också förslaget om ett nytt kapitel där det fastslås att barnet återkommande ska ha rätt till relevant information som ska anpassas till den enskildes ålder, mognad, erfarenhet och andra förutsättningar.

Utredningen föreslår utökning av socialtjänstens möjligheter till vård utan samtycke från vårdnadshavarna. Folkpartiet ställer sig positiva till detta. Det är tyvärr inte ovanligt att socialtjänsten föreslår stödinsatser till barn på grund av vårdnadshavarnas bristande omsorg eller misshandel av sina barn, men där vårdnadshavarna sedan förvägrar barnen insatserna. Det är fullt rimligt att ett barn under 15 år som själv önskar insatsen kontaktperson ska kunna få möjlighet till det om socialtjänsten bedömer det som lämpligt, oavsett vårdnadshavarnas inställning. Likaså är det fullt rimligt att ett barn över 16 år ska kunna ge medgivande till placering eller fortsatt placering utanför hemmet, viktigt inte minst i familjer där hedersproblematik förekommer.

Omhändertagna barn har sämre fysisk och psykisk hälsa. Därför är utredningens förslag om obligatorisk läkarundersökning vid ansökan om LVU bra. Forskning har även konstaterat att det går väsentligt sämre för

omhändertagna barn i skolan. Lagstiftningen bör därför också tydliggöra socialtjänstens ansvar för att barnens kunskapssituation kartläggs och att barnet får rätt stödinsatser i skolan.

Det är bra att nya LVU föreslår skärpa kraven på socialtjänsten att också bidra med insatser till föräldrarna för att de ska ges bättre möjligheter att på ett bra sätt ta emot sina barn i föräldrahemmet igen. Utredningens tilläggsdirektiv om att göra en översyn över hur långsiktighet och stabilitet kan säkerställas för barn som blir långvarigt placerade välkomnas. I vissa fall har barnets familjehem övergått till att bli barnets riktiga hem och det blir då orimligt att föräldrarnas rätt till sina barn går utöver barnets rätt till en fortsatt trygg och kärleksfull uppväxt.

Skolframgång är den viktigaste skyddsfaktorn för alla barns utveckling. Därför ska socialtjänsten alltid aktivt följa upp barnets skolgång och vilket specialpedagogiskt stöd barnet får. Nya LVU bör möjliggöra för socialtjänsten att ingripa med tvångsmedel när barn hamnat i långvarig, destruktiv skolfrånvaro. Socialtjänstens insatser bör även i större utsträckning kunna innefatta behandlande insatser på plats i skolmiljön.

Bilaga 2: Särskilt uttalande, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd 2015-9-24

Salar Rashid m.fl. (S)

Rebwar Hassan m.fl. (MP)

Lorena Delgado m.fl. (V)

Ärende

Dnr.1.5./418-2015

Svar på remiss avseende slutbetänkandet barns och ungas rätt vid tvångsvård.

Förslag till ny LVU (SOU 2015:71).

Majoriteten delar förvaltningens svar på remiss gällande "att barnperspektivet måste stärkas vilket strukturerat tvärprofessionellt samarbete, kunskapsutveckling, samarbete med föräldrar och tätare samarbete med nyckelaktörer möjliggör".

Majoriteten vill därutöver
anföra följande:

Att förvaltningen stödjer slutbetänkandets förslag om att socialnämnden vid brister i hemmiljön om det är lämpligt också ska kunna besluta om kontaktperson för barn under 15 år utan vårdnadshavarens samtycke under förutsättning att barnet är positivt inställt till en sådan insats. I likhet med slutbetänkandets bedömning ser vi att "öppna insatser utan samtycke kan komma att fylla en viktig funktion att vidmakthålla positiva förändringar som uppnåtts under placeringstiden och förebygga återplacering (SOU 2015:71:43).

Samt att bestämmelsen kan komma att stärka barnperspektivet ytterligare. Vi välkomnar också att socialnämnden vid "lämplighetsprövningen beakta förutsättningarna för att insatsen kan ges på sådant sätt att dess förebyggande och kompensande möjligheter tas tillvara utan att barnens situation i hemmet försvåras (SOU 2015:71:43)".

Bilaga 3: Särskilt uttalande, Moderaterna

Skärholmens Stadsdelsnämnd 2015-09-24

Ärende

**Slutbetänkande Barn och ungas rätt vid tvångsvård.
Förslag till ny LVU (SOU 2015:71)**

Elisabeth Johnson (M) m.fl.

Särskilt uttalande

Vi välkomnar i grunden förslaget till ny LVU. Det är mycket välkommet att barnperspektivet nu stärks och att en del av de brister som funnits med den gamla lagen kan rättas till. Precis som förvaltningen skriver är barns möjlighet att göra sin röst hörd viktig, inte bara för att låta barnen kunna påverka de beslut som rör dem, utan även för att ge ett allsidigt underlag till utredningen.

Vi välkomnar att utredningen föreslår en ökad skyldighet för kommunerna att erbjuda stöd till föräldrar att skapa en god miljö i hemmet. Vi välkomnar också att kravet på övervägande var sjätte månad ersätts med en rapporteringsskyldighet. Den gällande ordningen bidrar till att skapa oro och osäkerhet hos barnen.

Vi ser även positivt på att kravet på vårdnadshavarens samtycke vid fortsättning av vård vid frivilliga placeringar mjukas upp för äldre barn. Det måste vara barnets bästa som står i centrum.

Brister i föräldraskapet drabbar även barnens hälsa. Bland annat därför anser vi att utredningen borde ha skärpt skrivningarna om läkarundersökningar och gjort dem mer eller mindre obligatoriska. Att 40 procent av barn som omhändertags enligt LVU inte genomgår läkarundersökning är en för hög siffra i ljuset av att en tredjedel av barnen som undersöks visar sig ha behov av uppföljning inom hälso- och sjukvården. Det finns också, som utredningen skriver, ett stort behov av att bättre följa upp hälsoutvecklingen hos barn även efter omhändertagandet.

Barn som omhändertas enligt LVU kan placeras i det egna hemmet. Detta är en relativt sällsynt men dock förekommande form av placering. Vi ser gärna att möjligheterna att använda den placeringen blir färre och att placering i det egna hemmet inte förekommer när det rör sig om barn och unga som befinner sig i eller är på väg in i kriminella eller på andra sätt antisociala miljöer.

Med tanke på den allvarliga kritik Barnombudsmannen har riktat mot användningen av avskiljningar vid särskilda ungdomshem är det bra att utredningen har sett över och föreslagit en skärpning av reglerna. Det är bra att tidsgränsen för avskiljning begränsas. Vi ifrågasätter dock om skillnaden mellan avskiljning med stängd eller öppen dörr är relevant och tillräcklig för att tillgodose den kritik som har riktats mot förfarandet.

En lyckad skolgång är den viktigaste skyddsfaktorn för att förhindra utanförskap hos unga. Därför välkomnar vi utredningens förslag att i både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen införa likalydande bestämmelser om samarbete inför, under och efter en placering.

Barn som är placerade har ofta särskilda behov relaterade till sin inlärnin g. Det finns intressanta forskningsansatser på området. Sedan några år pågår i Stockholm och ett antal andra svenska städer projektet SkolFam. När resultatet av den pågående utvärderingen på riksnivå är klar bör regeringen titta på om detta är något som kan användas för att stärka stödet till placerade barn i sin skolgång. I mellantiden kan och bör Stockholms stad gå vidare med att implementera lärdomarna i ordinarie verksamhet.

Det finns i Stockholm och Sverige ett antal barn som missar stora delar eller hela sin skolpliktiga skolgång därför att föräldrarna håller dem borta från undervisningen utan att sociala myndigheter kan agera, något som har potentiellt mycket svåra och destruktiva effekter för barnens möjligheter till ett självständigt liv. Vi anser att Socialtjänstlagen behöver förtydligas med att långvarigt och medvetet brytande av skolplikten kan vara grund för ingripande.